

Hírlevél: Ökológiai gazdálkodás Közép- és Kelet-Európában

NR 27

2010. OKTÓBER

Avalon

Fenntartható vidéki
fejlesztést támogatunk
érzékeny mezőgazdasági
térségekben.

Phone:

+31 (0)515 331955

Fax:

+31 (0)515 331980

office@avalon.nl

www.avalon.nl

EkoConnect -

Nemzetközi Centrum
Közép- és
Kelet-Európai
Ökológikus
Mezőgazdálkodásért
Egyesületnél

Phone: +49 (0) 351-20
66 172

Fax: +49 (0) 351-20 66
174

info@ekoconnect.org

www.ekoconnect.org

Kedves Olvasóink,

Örömmel küldjük Önöknek 2010. évi utolsó hírlevelünket. Idén sokat fejlesztettük, új tagok iratkoztak fel rá, és számtalan pozitív visszajelzést kaptunk. Néhány példa az újtásokból: színes képekkel illusztrált cikkek, könnyen használható hivatkozások a tartalomjegyzékben. Hírlevelünket jelenleg hatvan országból több mint 12.000 regisztrált hírlevél-olvasó kapja rendszeresen, tíz nyelven. Örömmel fogadjuk, ha hírlevelünket továbbjárnlja azon ismerőseinek, akiket érdekel a téma, vagy ha közlésre érdemes információkkal segít minket.

Nagyon köszönjük mindazon fordítók, szerkesztők, szerzők és támogatók segítségét, akik ennek a hírlevélnek a létrejöttét lehetővé tették és teszik.

Az ünnepek közeledtével szeretnénk kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánni Önöknek. Reméljük, jövőre is számtalan jó hírt oszthatunk meg Önökkel az ökológiai gazdálkodásról rendszeres közleményeinkben.

Aktuális hírlevelünkben is számtalan pozitív eseményről tájékoztatjuk Önöket. Jó néhány országban indultak követésre méltó kezdeményezések az ökológiai gazdálkodás területén: Törökországban egy egész térséget érintő ökológiai projekt fejlesztését kezdték meg állami támogatással; Bulgáriában két holland szervezet, az Avalon és az Ark speciális természetvédelmi projekt kivitelezését végzi a Rodope-hegység területén; Magyarországon helyi aktivisták kezdeményeztek érdekes akciót a regionális bio-élelmiszerek népszerűsítéséért. Mint látható, az egyénektől kezdve a kormányzati szervekig minden intézményi rendszer igyekszik szerepet vállalni abban, hogy a világ évről-évre egyre "zöldebb" legyen.

Reméljük, örömmel olvassa cikkeinket.

Angolról fordította: Pilhál Zsófia, Éva Farnyik

* * * * *

Tartalom:

- [1. A Délkelet-anatóliai biogazdálkodás növelését tervezi Törökország](#)
- [2. Egészséges bioreggelivel indul az első tanév: egy berlini példa](#)
- [3. A biodinamikus gazdálkodási mozgalom Oroszországban](#)
- [4. A bio-élelmiszerekhez arc társul: a táplálkozási lánc anonimitásának megszüntetése](#)
- [5. Többszörös haszon a bolgár Rodope-hegységben](#)
- [6. Téli borsó és lóbab az ökológiai mezőgazdaságban](#)
- [7. Belarusz burgonyatermelők találkozója biogazdálkkal](#)
- [8. Helyi termékek fogyasztása a globális változásért Magyarországon](#)
- [9. Aktuális rendezvények](#)

1. A Délkelet-anatóliai biogazdálkodás növelését tervezi Törökország

A török miniszterelnök nemrég egy projektet indított a biogazdaság növelése érdekében Délkelet-Anatóliában. Az Eufráteszen épült Atatürk-gát jótékonyan hat a területre: a régió öntözött területének mérete a jelenlegi 340 000 hektárról több mint egymillióra fog emelkedni.

Mivel a gyapot a legnagyobb haszonnövény a területen, az a veszély állhat fenn, hogy a föld termőképessége kimerül a hagyományos, intenzív ültetéstől. A jó minőségű termőföld az egyik legnagyobb érték a Mezopotámiaként is ismert területen, amely sok ezer évvel ezelőtt a szántóföldi termelés szülőhelye volt. Annak érdekében, hogy ez az érték továbbra is megmaradjon, a török kormány kész intézményes kereteket biztosítani arra, hogy a lehető legtöbb termelőt ösztönözze az ökológiai gazdálkodásra való váltásra.

Az Ökológiai Termelés Csoport Projekt kilenc régiót fog össze Törökország Szíriával határos részén, melyet GAP övezetnek hívnak (Törökök Délkelet-Anatóliáért Tervezet). A régió bio emblémája ezért "GO" (a "GAP ORGANIC" rövidítése), s azokat a biotermékeket képviseli, melyek napsütéses földeken teremnek és melyek fejlődési lehetőséget biztosítanak ebben a régióban, mely mostanáig az egyik legszegényebb volt Törökországban.

A biogyapot (a török ruházati iparnak), paradicsom (szószokhoz és szárított formában), olajos magvak, pisztácia és a mandula (Európa és az Egyesült Államok piacára) lehet a bio-értéklánc alapja. Mivel az Arab-félszigeten nagy iramban nő a biotermékek iránti kereslet, a GAP övezet a Közel-Keletre is exportálhat friss biozöldségeket- és gyümölcsöket, illetve bio állati termékeket.

Az biogazdálkodás nem újkeletű Törökországban: nagy mennyiségű bionyersanyag, melyet Európában dolgoznak fel, Törökországból származik. Ilyen például a mogyoró, mazsola, szárított sárgabarack, füge és hüvelyesek. A bioalma volt Törökország vezető bioterméke egészen addig, amíg a biogyapot nem helyettesítette. Napjainkban csaknem 200 000 hektár igazolt bioföld található Törökországban, ahol 35 000 termelő dolgozik.

2004 decembere óta törvény szabályozza a biogazdálkodást az országban, és jelentős lépéseket tettek annak irányába, hogy megfeleljenek az EU-s szabályozásoknak és fölkerüljenek a listára mint harmadik, együttműködő ország, ezzel megkönnyítve a biotermékek exportját az EU országaihoz.

Törökországban két aktívan működő szervezet van: az ETO és a Bugday, illetve a társadalom támogatja, hogy GMO-mentesek maradjanak az országban kapható élelmiszerek.

A GAP régióban egyenlőre csak tízezerre tehető a biotermőföldek száma, ahol csupán 220 földműves dolgozik, de ez megsokszorozódhat, ha a piaci lehetőségek növekednek és a földek támogatást kapnak az átmeneti időszakban. Bár ez nagy feladatnak tűnik, az ország nagymúltú mezőgazdasága és a termelők együttes ereje ezt lehetővé teszi.

Írta: Christoph Arndt, EkoConnect
Angolról fordította: Pihál Zsófia

* * * * *

2. Egészséges bioreggelivel indul az első tanév: egy berlini példa

Sok család ekkor találkozik először a bioélelmiszerekkel: Németországban és Ausztriában 47 helyi kezdeményezés támogatja az elsősök egészséges bioreggelijét. Több ezer önkéntes segít étellel, szállítással és anyagi támogatással, hogy az első tanítási napon ott legyenek a bio uzsonnádobozok a diákok padjain. Az uzsonnádoboz-kezdeményezés lehetőséget ad a helyi vállalatoknak, hogy reklámozzák biotermékeiket, illetve hogy kifejezzék elkötelezettségüket a diákok egészséges táplálkozásáért. Egy résztvevő jelenti Berlinből

Christian Lietzmann

6:30-kor indulás kocsival Drezdából. Az idős házaspár, aki elvitt bennünket Berlinig (2 órás út) olyan lelkes lett a program hallatán, hogy egészen a Terra Naturkost kapujáig vitt bennünket. Ebben a bio-nagykereskedésben lesz az esemény. Ahogy megérkeztünk, a Terra kiürített raktárában már többszáz asztal volt fölállítva és több raklap termék várakozott arra, hogy becsomagolják őket. Meinrad Schmitt, a Terra igazgatójának bevezető szavai után elmagyarázták a munka menetét. Egy csomagolási listát kellett követnünk, hogy egészen biztosan minden diák ugyanannyi ételt kapjon. Néhányan a kenyérszeleteket pakolták, mások 6-8 dobozt raktak az asztalokra, és mindenki csak egy dolgot tett a dobozba: kenyeret, a következő a gyümölcslevet, aztán a répát... Az UPS hamar megkapta a nagy kartondobozokat, melyek uzsonnásdobozokkal voltak tele, hogy aztán felcímkézzék őket és fölraják a kamionokra. A terem hemzsegett a szorgalmasan pakoló, beszélgető, szaladgáló emberekkel. Az idő gyorsan szaladt, óránként kihirdették a már kész dobozok számát. Délre már majdnem minden asztal kiürült és alig volt már csomagolásra váró termék. Egy bio ételszállító cég ebédet biztosított az önkénteseknek, így délután háromra már be tudtuk fejezni a munkát. A sok teendő ellenére az emberek kedvesek és beszélések voltak. Négykor hazastoppoltunk, fáradtan és boldogan, hogy ilyen fontos feladatot láttunk el és támogattuk az egészséges bioélelmiszereket az iskolákban.

Tények: 2010. augusztus 30-dikán közel 1000 berlini és brandenburgi iskolában 53 000 elsős kapott bio uzsonnásdobozt. Sok helyi híresség és politikus volt jelen az eseményen. Körülbelül 45 berlini és Berlin környéki vállalat támogatta a kezdeményezést hozzávetőlegesen 350 000 euróval. 600 önkéntes – vállalatok dolgozói és magánszemélyek – jöttek segíteni a pakolásban. Az UPS hatalmas logisztikai teljesítményt nyújtott azáltal, hogy szétosztotta a dobozokat a berlini és brandenburgi iskolákban. A szponzorált dobozokban friss kenyér, répa, tea, gyümölcsle, szárított gyümölcs és müzli termékek voltak a gyerekeknek, a szülőknek pedig információ a kezdeményezésről, egy biotermék-vásárlási útmutató illetve egy kupon egy liter biotéj vásárlására. A múlt évi kezdeményezés bebizonyította, hogy a szülők, akik még sohasem találkoztak biotermékekkel, valóban elmentek a bioboltokba s beváltották tejkuponjaikat. Mióta 2002-ben az első Uzsonnásdoboz Kampany elindult, évente számtalan új kezdeményezés jön létre Ausztriában is, illetve más országokban, például Lengyelországban.

www.bio-brotbox.de, www.terra-natur.com/unternehmen/biobrotbox_presse.php

Szerző: Inka Sachse, EkoConnect e.V.

Angolról fordította: Pihál Zsófia

* * * * *

3. A biodinamikus gazdálkodási mozgalom Oroszországban

Nyugat-Európában csaknem 100 éve ismertek a biodinamikus gazdálkodás elvei. A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségében (SZSZKSZ) száműzetésre ítélték Rudolf Steiner nevét, az antropozófiát, és mindent, ami velük kapcsolatban állt. A biodinamikus gazdálkodás ezért csak a Szovjetunió rendszerének összeomlása után érte el Oroszországot. A mozgalom jelenleg még kialakulásának elején tart, és jöllehet, néhány gazda már termel biodinamikus termékeket, ezek azonban csak ritkán található meg az üzletek polcain.

A biodinamikus gazdálkodás előmozdítása mindenekelőtt a német-kanadai gazdálkodó, Bernhard Hack kezdeményezésére történt, aki szorososan együttműködött Maria Thun-nal. Maria Thun volt a szerzője annak a speciális naptárnak, amelyet a biodinamikus gazdálkodásnál alkalmaznak. Bernhard Hack 1992-ben elkezdte egy 100 hektárt felölelő területen biodinamikus gazdálkodást folytató üzem felépítését Bolotovo faluban (Moszkvától mintegy 150 km-re), és ezzel útnak indította a biodinamikus gazdálkodás elterjesztését. A biodinamikus gazdálkodás elveivel igazodva tejet, tejtermékeket, gabonát és zöldséget termeltek, valamint kenyeret sütöttek a tanyán. Néhány további német aktivista is letelepedett ott a mozgalom továbbfejlesztése érdekében, így módon a tanya némi idő elteltével képes volt termékeivel ellátni a környező községeket és iskolákat. Ennek ellenére az üzem utolsó ügyvezető igazgatója, Markus Schumacher igazgatástechnikai problémák miatt egy éve elköltözött Bolotovóból. Ma

www.rgbstock.com/user/jarsem

a Mordvin Köztársaságban él, Moszkvától mintegy 700 km távolságra, Nyizsnyij Novgorod közelében. A vezetése alatt álló parasztgazdaságban ökológiai eljárások szerint zajlik a termelés, a következő évben pedig további földterület megvásárlását tervezi kecsketartás, valamint moszkvai értékesítésre szánt, a biodinamikus gazdálkodás elveinek megfelelően termelt tejtermékek előállítására céljából. A bolotovói terület, amelyen a biodinamikus gazdálkodási projekt annyi ideig sikeresen működött, ma sajnos parlagon hever.

A biodinamikus kezdeményezések további, figyelemreméltó példáját képviseli Oroszországban a Tuzsilinyij család, amely Szibériában, Irkutszk várostól nem messze él. A Tuzsilinyij család működteti a „Harmónia” elnevezést viselő egyesületet, amelynek keretében felvilágosítást nyújtanak a biodinamikus gazdálkodással kapcsolatban, online újságot adnak ki, biodinamikus preparátumokat és magokat állítanak elő értékesítés céljából, valamint egy kis online áruházat tartanak fenn, ahol kézzel készített kozmetikumokat, gyógyteákat és szárított fűszereket lehet tőlük rendelni. www.biodynamics-sib.narod.ru

Hasonló tevékenységeket végez az 1995 óta Szentpéterváron székelő közhasznú szervezet, a „Biodinamika” is. Irina Beljakova, a „Biodinamika” ügyvezető igazgatónöje jelenleg abban látja fő feladatát, hogy tovább folytassa a biodinamikus gazdálkodás támogatását, mégpedig a koncepció aktív reklámozásával a regionális kormányoknál, valamint a gazdák és az iskolás gyermekek felvilágosításával a programra vonatkozóan. A „Biodinamika” évente rendez egy nagy, 5 napig tartó konferenciát, amelynek alkalmából a biodinamikus gazdálkodás minden aktív résztvevője összegyűlik; itt az újoncoknak lehetőségük nyílik arra, hogy elméleti tudásuk gyarapítása és gyakorlati tapasztalatok gyűjtése révén megismerkedjenek a kezdeményezés filozófiájával. A jövőt illető terv egy olyan képzési központ alapítását irányozza elő, amelyben rendszeresen kínálnak szemináriumokat, és ahol a gazdálkodók támogatást kapnak. www.biodinamika.narod.ru

A termeléssel kapcsolatos legsikeresebb projektet a „Tulszkij Zverboj” nevű vállalat valósította meg. Az üzem 2007 óta rendelkezik ökológiai tanúsítvánnyal, és a tavalyi évtől kezdve használni kezdték a biodinamikus preparátumokat a növénytermesztéshez. Az összes termék online módon is megrendelhető a www.gor-polyana.ru linken Moszkvában.

Ennek ellenére nem túl nagy az a teljes földterület, amelyen biodinamikus gazdálkodást folytatnak Oroszországban – összesen mintegy 300 hektár.

A biodinamikus gazdálkodás oroszországi kialakításában fontos szerepet játszik az Agrosophie nevű nonprofit társaság, amelynek székhelye moszkvai területen található. A társaság szervezi a biodinamikus módszerekkel gazdálkodók hálózatát, és tanácsokkal látja el azokat, akik ilyen irányban szeretnék átszervezni termelésüket; útbaigazításokkal segíti a termelési, feldolgozási és értékesítési projekteket. Az Agrosophie társaság vezette be Oroszországban a biodinamikus termelés Demeter-féle szabványait, és politikai téren is sikra száll az ökológiai és biodinamikus gazdálkodásra vonatkozó szabványok és keretfeltételek továbbfejlesztéséért. www.biodynamic.ru/ru/agrosopia Az Agrosophie társaság az IFOAM tagja is.

Oroszországban arra is lehetőség van, hogy mezőgazdasági üzemek biodinamikus tanúsítványt kapjanak. A tanúsítványok kiadásának felelőse az Eco-Control vállalat. www.eco-control.ru

Szerző: Katja Bykova, EkoConnect

Német nyelvről fordította: Farnyik Éva

* * * * *

4. A bio-élelmiszerekhez arc társul: a táplálkozási lánc anonimitásának megszüntetése

Az üzletekben található Kínából származó bio-tökmagot és egyiptomi bio-paprikát. Mindazonáltal a fogyasztók egyre fokozottabb figyelmet fordítanak a szállítási útvonalakra és a „carbon footprint“-re (széndioxid-lábnyom), közben csökken a bizalmuk az ilyen hosszú utat megtett termékek irányában. Ilyenformán a termelővel való közvetlen kapcsolat a fogyasztók egy része számára egyre fontosabbá válik.

A termékek csak egy kis százaléka jut közvetlenül a termelőtől a fogyasztóhoz. Nem mindegyik gazdaságnak lehet saját kereskedelmi védjegye. Milyen más

lehetőségek vannak arra, hogy közvetlen kapcsolatot tudjunk létrehozni a termelő és a végső fogyasztó között? Közvetlen kapcsolat létrejöhet például a termelő nevének és címének a kínált termék mellett történő kiírásával, a termék csomagolásán egy egyszerű címke elhelyezésével, amelyen a helyi termelő lógója és címe látható, vagy egy olyan speciális csomagolás megtervezésével, amelyen a termelő képe vagy egy, az internet segítségével azonosítható kód található. Az alábbiakban néhány példát olvashatunk:

Gabonatermelők:

Minden termék mögött áll egy, a Bioland biotermelői szövetséghez tartozó termelő vagy feldolgozó. Egy róla készült fekete-fehér fénykép látható a tészták, gabonák vagy más termékek csomagolásán. A honlapjukon a termelők hazai környezetükben – főleg Dél-Németországban – mutatkoznak be.

Ei.Q. - Családoktól családoknak: olyan családi gazdaságokból származó bio-tojások, amelyek szigorúan a biogazdálkodás előírásainak megfelelően működnek. Minden csomag tojás mellett megtalálható a termelő névjegykártyája. A professzionálisan kialakított honlapon minden egyes család fényképpel és egy kis szöveggel mutatkozik be, és meghívja az érdeklődőket egy, a gazdaságban tett látogatásra. Az árrendszer korrekt, és szociális intézményeket is támogatnak. Ezt a kezdeményezést a Bioland és egy marketing ügynökség támogatja. Így egyszerre átlátható, és kínál családi öko gazdaságokból származó biotermékeket.

Arcot a bio mellé: Ez a német Naturland termelői szövetség, a tegut és a Feneberg kereskedelmi cégek és a svájci FiBL kutatóintézet közös kezdeményezése. A termék csomagolásán található egy kód, amelynek segítségével a honlapon megtalálható az illetékes termelő vagy feldolgozó. Lehetőség van arra, hogy a gazdaságban egy virtuális látogatást tegyünk: Ki él és dolgozik ott, milyen szabályok szerint működik és milyen érdekességekről tudnak beszámolni? Ezen kívül más termékekre vonatkozóan is nyújtanak tájékoztatást, vannak receptek, valamint a lehetőség arra, hogy a látogató hozzászólást írjon. Az ilyen címkével ellátott termékek a tegut-boltokban, Feneberg-üzletekben és egyes bioboltokban kaphatók.

Az LBLA bio-gazdálkodói egyesület eladási helye Lettországon: a régióból valamennyi eladó tagja az egyesületnek, így a fogyasztó biztos lehet abban, hogy csak olyan terméket kap, amely igazoltan bio-nyersanyagokból készült, még akkor is, ha a feldolgozásra kerülő termék a megfelelő infrastruktúra hiányában nem kapta meg az ökológiai feldolgozásra vonatkozó igazolást. Az üzletben a régióban termelt ill. előállított friss- és száraztermékek kaphatók. A termelők nevét feltüntetik a csomagoláson, címüket az egyesület honlapján lehet megtalálni.

(források: www.kornbauern.de, www.ei-q.com, www.bio-mit-gesicht.de, www.ekoprodukti.lv).

szerző: Inka Sachse, EkoConnect

fordítás az angolból: Ilka Russy

a német szöveg fordítása: Gebert, Tina; Zupán Orsolya

* * * * *

5. Többszörös haszon a bolgár Rodope-hegységben

A Rodope-hegység bámulatos természeti tájain rendkívüli projektet valósít meg két holland szervezet, az Avalon és az Ark a szinergikus hatások kihasználása érdekében. A szinergiák keletkezését a következő három gazdálkodási mód együtthatása idézi elő: az ökológiai mezőgazdaság, az ökoturizmus és a természetörző gazdálkodás. Mivel mindhárom elem egyformán jelentős, fennáll az esély az igazi „win-win”, vagyis kölcsönösen előnyös helyzetre.

A Rodope-hegység keleti része az érintetlen természetről és barátságos lakóiról ismert. Ennek ellenére igen szegény régióról van szó. Az itteni gazdálkodók elhagyják a környéket, mert a tágas és egykor igen termékeny legelők a túllegeltetés miatt egyre kevesebb hozamot ígérnek. Az intenzív legeltetés túl kevés időt hagyott a vegetációnak a regenerálódásra. A szegénység leküzdése, a lakosság elmenekülésének megállítása, a túllegeltetés beszüntetése, és a fenntartható

www.avalon.nl fejlődést

biztosító

mezőgazdasági és turisztikai koncepciók támogatása érdekében az Avalon és az Ark természetvédelmi alapítvány 2009-ben a regionális gazdaság felpörgetését célzó projektbe kezdett.

A projektben a Keleti-Rodope egész területén tevékenykedő gazdálkodók, turisztikai vállalkozók, juhászok és természetvédelmi szervezetek vesznek részt. Helyi projektkoordinatorok nyújtanak támogatást munkájuk javításához és kiterjesztéséhez. Az Ark és az Avalon kiegészítésképpen egy nemzeti projektcsoporthoz is létrehozott Bulgáriában, amely a három gazdálkodási mód összes aspektusának további tanulmányozásával foglalkozik, valamint mérlegeli a közöttük lévő szinergikus hatások lehetőségeit. Így a kiválasztott gazdálkodók és a turisztikai ágazat (potenciális) vállalkozói például angol nyelvtanfolyamon vagy az ökológiai gazdálkodásba bevezető kurzuson vehetnek részt.

Vizsgálják egy ökológiai élelmiszerlánc megteremtésének lehetőségét (amelynek keretében az élelmiszerek a helyi parasztgazdaságból közvetlenül a fogyasztóhoz jutnának el), és arra ösztönzik a gazdákat, hogy hozzanak létre gazdálkodói vásárteret portájukon. A projektcsoporthoz pénzügyi források keresésében is segítséget kínál olyan új tervek megvalósítása érdekében, mint például innovatív, környezetbarát turisztikai koncepciók támogatása. Ezen túlmenően gondot fordítanak a helyi, veszélyeztetett haszonállatok visszatelepítésének támogatására is, hogy megvédjék a félig nyílt területet a teljes, sűrű beerdősítéstől. Az ún. félig nyílt területnek különösen nagy az ökológiai értéke, mivel a vadon élő flóra és fauna rendkívül széles spektrumának alapját képezi. Ez Európa egyik legnagyobb biodiverzitású területe.

A projekt hosszútávú sikere elsősorban a térség gazdasági fejlődésétől függ. A növekedés biztosítása érdekében egyrészt a bio termékek értékesítésére összpontosítanak, másrészt az idelátogató turistákra számítanak, akik azzal a céllal érkeznek, hogy láthassák ezt a gyönyörű térséget és az érintetlen tájat. Ebből kifolyólag elengedhetetlen, hogy a projekt minden kezdeményezését világosan körvonalazott, egységes PR kísérje és közvetítse a külvilág felé: folyamatban van az internetes megjelenés és a régiót ábrázoló térképek készítése, hogy lehetőség nyíljon a projekt minden aspektusának bemutatására, és a potenciális látogatók hamar megtalálhassák a fő látványosságokat. A térségben mint helyszínen pedig arra összpontosul a munka, hogy felkutassák a résztvevő gazdaságokat, panziókat és a lehetséges turisztikai tevékenységeket. Az a cél, hogy a projekt világosan felismerhető, „egységes arculatot” kapjon (illetve márkává váljon), amelyet oly módon kívánnak elérni, hogy az összes résztvevő egyöntetűen használja a nevet és a logót.

Szerző: Linda Huisman, Avalon

Német nyelvről fordította: Fogarasi Ilona, Éva Farnyik

* * * * *

6. Téli borsó és lóbab az ökológiai mezőgazdaságban

A hüvelyesek termesztése az utóbbi időben visszaesően van Európában. A takarmányborsó és a lóbab túlsúlyban lévő nyári fajtái nem tudják felvenni a versenyt a gyomnövényekkel szemben és igencsak megszenvedték a tavaszi szárazságot. Téli fajtákat eddig alig termesztettek Közép-Európában, mert hiányzik a szükséges fagy és mert más kultúrnövények kiszorítják őket. Holott a fagyálló hüvelyesek termesztése számos előnnyel jár: a talaj lefedettsége erózió elleni védelmet nyújt, kisebb a kimosódás veszélye és hatékonyan kordában tartaná a gyomnövényeket is. A téli fajták nagyobb terméssel kecsegtetnek, mint a nyáriak, különösen, ha a tavasz száraz.

Németországban a kasseli egyetem egy génbankból vett mintán vizsgálta a téli hüvelyesek termesztetőségét az ökológiai gazdálkodásban. Téli borsót az előző évszázad első felében termesztettek kis mértékben Németországban, utána azonban teljesen eltűnt a földről. Holott az EFB 33-as fajta, amelyet időközben Olaszországban is bejegyeztek, szembetűnő fagyálló tulajdonsággal rendelkezik. A biotermés tisztavetésnél 6 t/ha hozammal jár. A téli borsó teljes növénye zöld takarmányként, silótakarmányként vagy biogáz-előállításra is alkalmas. Ha a jól tárolható EFB 33-at csak magjáért termesztik, ajánlott kiegészítő növényekkel kombinálni, például rozssal vagy állóképes tritikáléval. A gabonatermés így 2-4 t/ha. Ha a vízellátottság lehetővé teszi, a téli borsót évente kétszer is lehet ökológiailag hasznosítani: a szeptember közepén elvetett téli borsó május közepén egész növényként learatható, szinte gazmentes talajt hátrahagyva, amelybe utóveteményként, direktvetéssel a borsó tarlómaradványaiba kukoricát lehet vetni.

SP Veres eltűnt a földről. Holott Olaszországban is

A téli lóbab termesztése nehezebb művelet. Németországban csak egy fajtát, a Hivernát tartják. Mindössze kb. -10°C -ig fagyálló, viszonylag magas tannintartalma van, azaz kérődző állatok takarmányozására is alkalmas, ahogy szászországi kísérletek megmutatták. Azonban több terméshozammal kecsegtet a nyári lóbabbal szemben az olyan években, amikor késői tavaszi vetés és nyári szárazság a jellemző. A lóbab nagy vízigényű növény, ezért a téli nedvesség kihasználása előnyös lehet. A klímaváltozással mindez egyre nagyobb jelentőségre tesz szert. További információk itt. A Naturland szövetségtől Werner Vogt-Kaute is felvilágosítással szolgál.

Christoph Arndt, EkoConnect
Német nyelvről fordította: Fogarasi Ilona

* * * * *

7. Belarusz burgonyatermelők találkozója biogazdákkal

A burgonya fontos élelmiszer a Belarusz Köztársaságban: az egy főre jutó fogyasztás világviszonylatban ebben az országban a legmagasabb. Ezen túlmenően Belarusz számít Oroszország egyik legfontosabb burgonyaszállítójának.

A burgonyatermesztés különösen a magántermelők számára fontos bevételi forrás, ilyen gazdákból azonban csak kevés van Belaruszban. Az orosz piacon fokozott kereslet mutatkozik a bio burgonya iránt, Belaruszban viszont még egyetlen hektár olyan vetőterület sincs, amelyen tanúsítvánnyal igazoltan ökológiai gazdálkodást lehetne folytatni.

Boris Voelkel

2010 szeptemberében ezért az EkoConnect meghívott Belaruszból egy tizennégy gazdálkodóból és üzemvezetőből álló csoportot, hogy találkozhassanak Észak-Németországban ökológiai gazdálkodást folytató kollégáikkal – akik a Bauckhof (Demeter) és a Gut Oehrsen (Bioland) gazdaságban dolgoznak. Ezenkívül meglátogatták Európa legnagyobb burgonyarendezvényét, amely a PotatoEurope nevet viseli, és az Európa minden részéről származó burgonyatermesztőket köti össze. Az Avalon és a Bosch Stiftung alapítvány által támogatott rendezvény segített még jobban megérteni az ökológiai gazdálkodás módját, és azt a felismerést eredményezte, hogy a jó gazdálkodással termesztett bio burgonya magasabb hozamot biztosít, mint a rosszul megművelt hagyományos vetőterületek.

Szerző: Christoph Arndt

Német nyelvről fordította: Farnyik Éva

* * * * *

8. Helyi termékek fogyasztása a globális változásért Magyarországon

Érdekes diéta vette kezdetét október 10-én Magyarországon. Az egész egy kanadai házaspár ötlete, úgymond a "helyi termékek fogyasztása a globális változásért". Ez az úgynevezett "100 mérföld diéta", amely egy évig tartott. A magyarországi kezdeményezés az "50 kilométeres diéta" nevet viseli és egyhónapos

Az elképzelés nagyon egyszerű: a résztvevők kizárólag olyan élelmiszereket vásárolhatnak, melyek helyi, 50 kilométeren belül található termelőkől származnak.

Hogy miért jó ez a diéta?

Egyrészt azért, mert radikálisan csökkenti a Co2 kibocsátást, mivel a termékek nem több száz kilométerről érkeznek a fogyasztóhoz. Másrészt a hulladéktermelés is több tonnával csökken, hiszen a terméket közelről szállítják, így nincs szükség csomagolásra. Ezen kívül az idényzöldségek és -gyümölcsök fogyasztásával jóval kevesebb vegyszer jut a szervezetbe, nincs szükség a hosszútávú tartósításra. Azzal pedig, hogy helyi kistermelőtől vásárol a résztvevő, segíti őt a bevásárlóláncok elleni versenyben.

Így részt venni az 50 kilométeres diétában egyet jelent egy egészségesebb és környezettudatosabb táplálkozással! Három nehézségi szint közül lehet választani: kezdő, haladó, szuperhaladó, tehát mindenki eldöntheti, milyen mértékben akarja követni a diéta szabályait.

A kezdeményezés elsődleges célja, hogy segítsen a vásárlási szokások megváltoztatásában, s hogy rávegye a fogyasztókat a szezonális és helyi élelmiszerek fogyasztására.

A program résztvevői a <http://messzelato.hu/50km/> oldalon osztják meg tapasztalataikat.

Szerző: Pilhál Zsófia

* * * * *

[www. messzelato.hu](http://www.messzelato.hu)

Adományok a magyarországi vörösiszap-katasztrófa áldozatai részére

Kedves Olvasóink! Bizonyára mindannyian hallottak a vörösiszap-katasztrófáról, amely 2010. október 5-én történt Magyarországon. Ez a váratlan esemény teljes lakóterületeket semmisített meg, és sok ezer ember életét dúlta fel. A katasztrófa következményeinek enyhítése és a károk rendbehozatala óriási erőfeszítéseket követel mind a nyilvánosság, mind a hatóságok részéről. Az alábbi linkeken találhatnak további információkat az eseménnyel, valamint a Magyarország részére nyújtható támogatási és adományozási lehetőségekkel kapcsolatban:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/JP/en/en_Hirek/Szamlaszam_en.htm;

<http://www.segelyszervezet.hu/>

Német nyelvről fordította: Farnyik Éva

* * * * *

9. Aktuális rendezvények

Dátum	Rendezvény	Hely	Téma	Link/Kontakt
2011. 02.16- 02.19.	BioFach 2011	Nürnberg, Németország	Nemzetközi bio vásár, szolgáltatóknak és döntéshozóknak	http://www.biofach.de/de/default.ashx
2011. 05.26- 05.27	6 th "Organic Marketing Forum" Nemzetközi konferencia	Varsó, Lengyelország	Az „Organic Marketing Forum“ bioélelmiszerek feldolgozásával és értékesítésével foglalkozó nemzetközi konferencia	http://www.organic-marketing-forum.org/

Német nyelvről fordította: Fogarasi Ilona

* * * * *

Keres-talál:

Hírlevelünket azért olvashatják több, mint hétezeren, mert fordítóink fáradságot nem ismerve önkéntesen dolgoznak. Csapatunk erősítéséhez keresünk önkéntes fordítókat németről/angolról cseh, magyar nyelvekre. Kérjük, itt jelentkezzen: redaktion@ekoconnect.org

+++ Saját ügyünkben: az EkoConnect Egyesület: céljaink, munkánk - és Ön +++

Az EkoConnect az ökológiai gazdálkodás területén tevékenykedő személyek ill. szervezetek közötti információ, szaktudás és tapasztalat cseréjét szorgalmazza valamint az e területen tevékenykedők közvetlen találkozását kívánja elősegíteni. Az **Egyesület** 2003 közepén alakult drezdai székhellyel.

Fő feladataink közé tartozik többek között Közép- és Kelet-Európa ökológiai gazdálkodásának hosszútávú fejlesztése céljából az e téren tevékenykedő személyek és tevékenységek támogatása és összekapcsolása, a vidékfejlesztés erősítése valamint a biotermékek és bioélelmiszerek kínálatának javítása. Ehhez nyújt segítséget az EkoConnect, mint információs központ találkozók, továbbképzések (pl. szemináriumok és szakmai kirándulások) szervezésével. Az egyesület továbbá szorgalmazza gyakorlati tapasztalatok továbbadását is és támogat valamennyi magán- vagy állami szervezetet, melyek céljukként az ökológiai gazdálkodás szerkezeti fejlesztését tűzték ki. A fontos tartalmi és stratégiai kérdések megválaszolásában az EkoConnectet munkájában egy szakmai testület is támogatja.

Az EkoConnect Egyesület **tagjai**hoz Európa legkülönbözőbb részein élő és tevékenykedő, az ökológiai gazdálkodás szerkezeti felépítéséről hosszú évek tapasztalatával rendelkező szakértők és szervezetek tartoznak. Az egyesületet anyagilag a támogató tagok, ill. a szervezet tevékenységében aktív részvétellel a rendes tagok támogatják. A támogató tagok, mint magánszemélyek éves tagsági díja 60 €, jogi személyeké 600 €. A rendes tagok aktívan segítik munkájukkal az egyesületet, az ő éves tagsági díjuk így minimum 20 € ill. 200 €.

Legyen Ön is az EkoConnect új tagja! Szeretettel várjuk! Ehhez kérjük, töltsse ki a lenti jelentkezési lapot és küldje el címünkre.

Felvételi kérelem az EkoConnect Egyesület tagságába

Én/mi szeretném/szeretnénk az EkoConnect munkáját támogatni, mint

- támogató tag
 rendes tag

Családi név:	Utónév:
Jogi személy esetén a törvényes képviselő neve:	
Postai irányítószám, lakhely:	Utcanév és házszám:
Ország:	Megye/ország rész:
Telefonszám:	Mobiltelefonszám:
E-mail cím:	Tevékenység (pl.. szaktanácsadás, termelés, feldolgozás, stb.)

Én / mi ..... € éves tagsági díjjal támogatom/támogatjuk az EkoConnect munkáját és ezt az összeget

a mellékelt csekken

átutalással

kívánom/kívánjuk fizetni.

A tagsági díj az adóból leírható, ennek befizetését az EkoConnect az Ön számára kiállított igazolással tanúsítja.

.....c11□□.....
hely, dátum, aláírás

In Partnership with Avalon under the Network programme 2010 financed by DG Environment Life +